

Vergaderjaar 2020–2021

24 587

Justitiële Inrichtingen

25 295

Infectieziektenbestrijding

Nr. 803

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR RECHTSBESCHERMING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 juni 2021

Tijdens het commissiedebat gevangeniswezen en tbs van 20 mei jl. (Kamerstuk 29 279, nr. 654) heb ik met uw Kamer gesproken over de bestrijding van het coronavirus binnen de justitiële inrichtingen. Zoals toegezegd tijdens dit overleg informeer ik u met deze brief over de huidige stand van zaken met betrekking tot het aantal besmettingen, het vaccineren van gedetineerden en de versoepeling van de coronamaatregelen die de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) de komende tijd gaat doorvoeren.

De impact van het coronavirus is afgelopen 15 maanden aanzienlijk geweest en de genomen maatregelen hebben veel van personeel, gedetineerden en hun naasten gevraagd. Dankzij hun inzet is het aantal besmettingen binnen de inrichtingen beperkt gebleven. Omdat het kabinet diverse maatregelen heeft afgeschaald of opgeheven is inmiddels al meer mogelijk. Zo is het aantal bezoekers (achter glas) verruimd, mag er weer in groepen worden gesport, is er weer fysiek contact mogelijk tussen gedetineerden en hun kinderen en zijn niet-medische contactberoepen binnen de inrichtingen zoals de kapper weer aan de slag.

Vaccinaties

Het vaccineren vordert gestaag en dat effect zien we ook binnen de justitiële inrichtingen. Inmiddels heeft iedereen die in een inrichting verblijft de gelegenheid gehad zich te laten vaccineren. DJI constateert wel dat in sommige inrichtingen de vaccinatiebereidheid lager ligt dan het landelijk gemiddelde. Gedetineerden die als laatste zijn gevaccineerd zijn medio juli optimaal beschermd.

Aantal besmettingen

Op 16 juni waren 7 gedetineerden besmet met het coronavirus en zijn binnen de forensische zorg en justitiële jeugdinrichtingen geen besmettingen geconstateerd. Het aantal besmettingen binnen de inrichtingen is

in de afgelopen weken, in lijn met de landelijke trend, sterk gedaald. Hierdoor hoeven minder mensen in quarantaine en kunnen dagprogramma's weer vaker doorgang vinden.

Stapsgewijze versoepeling coronamaatregelen

Nu het virus op zijn retour lijkt te zijn en er landelijk steeds meer mogelijk is zet ook DJI de volgende stappen naar het nieuwe normaal binnen de inrichtingen.

Zowel voor de eerder getroffen maatregelen als voor onderstaande versoepelingen heeft DJI advies ingewonnen bij het RIVM en zijn deze adviezen leidend. DJI heeft besloten om stapsgewijs over te gaan tot de volgende versoepelingen:

Stap 1: 21 juni 2021¹

Inkomstenprocedure: van 8 naar 5 dagen

Een gedetineerde wordt bij binnenkomst preventief op een eenpersoonscel geplaatst. Wanneer in eerste acht dagen geen coronagerelateerde klachten optreden kan de gedetineerde na die periode deelnemen aan programma's binnen de inrichting. Deze periode is ingekort naar vijf dagen. Daarna wordt de gedetineerde getest. Bij een negatieve uitslag kan de gedetineerde op een reguliere afdeling worden geplaatst en deelnemen aan het dagprogramma.

Groepsgroottes uitgebreid naar 50 personen

De toegestane groepsgrootte binnen de inrichtingen gaat van 30 naar 50 personen, mits de ruimte geschikt is om 1,5 meter afstand te houden.

Kort knuffelcontact mogelijk indien gebouwelijke situatie dat toestaat

Het aantal bezoekers per persoon wordt verruimd tot het aantal dat volgens de huisregels van de inrichting is toegestaan en tot een maximum van vier conform de RIVM-richtlijnen.

Het RIVM adviseert het bezoek achter plexiglas nog niet op te heffen. DJI neemt dit advies over. Het RIVM adviseert dit omdat juist tijdens gesprekken waarbij er geen sprake is van 1,5 meter afstand of een scherm het virus kan worden overgedragen. Het RIVM acht een korte knuffel bij het bezoek mogelijk mits een mondkapje wordt gedragen. DJI neemt dit advies over daar waar de gebouwelijke situatie dat toelaat. Het korte knuffelcontact zal gezien de inrichting van de gebouwen dus niet overal mogelijk zijn.

Bezoek zonder toezicht weer mogelijk

Gedetineerden die langer dan zes maanden aaneengesloten in detentie verblijven en aantoonbaar een duurzame relatie hebben kunnen weer bezoek zonder toezicht ontvangen. De bezoeker moet vooraf aantoonbaar negatief getest zijn.² De gedetineerde hoeft niet in quarantaine na het bezoek als hij/zij zich laat testen. Indien de bezoeker niet vooraf getest is, dan gaat het bezoek niet door.

¹ Of een paar dagen later indien dat organisatorisch noodzakelijk is.

² Het betreft hier een antigeensneltest of een pcr-test.

Geen quarantaine na bezoek van kinderen

In veel inrichtingen was fysiek contact tijdens ouder-kinddagen al weer mogelijk. Wel moest de ouder na het bezoek in quarantaine. De quarantaine is niet meer nodig indien de gedetineerde zich laat achteraf laat testen.

Ambtelijk bezoek weer mogelijk

Contact met medewerkers van instanties als gemeente, reclassering en politie vond in de afgelopen maanden uitsluitend digitaal plaats. Deze ketenpartners kunnen weer op bezoek komen in de inrichting, mits de directeur dit veilig en verantwoord acht en 1,5 meter afstand in acht kan worden genomen.

Verlof voor gedetineerden met ISD-maatregel weer mogelijk

Gedetineerden met een ISD-maatregel kunnen weer met verlof. Bij terugkeer wordt een test afgenomen.

(On)begeleid verlof in Tbs-klinieken en jeugdinrichtingen weer mogelijk

Voor Tbs-gestelden en justitiële jeugdigen worden alle verlofmogelijkheden met inachtneming van de landelijke regels weer hervat. Wel wordt bij terugkeer een test aangeboden.

Stap 2: 1 juli 2021

Kortdurend re-integratieverlof weer mogelijk

Op dit moment is enkel verlof op humanitaire gronden mogelijk. Per 1 juli kunnen gedetineerden weer met kortdurend re-integratieverlof. Dit is verlof voor bijvoorbeeld een sollicitatiegesprek of een afspraak bij de gemeente voor een identiteitsbewijs. Bij terugkeer wordt een test afgenomen. Werkt een gedetineerde hier niet aan mee, dan gaat hij of zij in quarantaine.

Stap 3: 15 juli 2021

Langdurend re-integratie verlof weer mogelijk

Indien de situatie dat toelaat kan per 15 juli ook het langdurende re-integratieverlof worden hervat. Alvorens dit mogelijk te maken kijkt DJI eerst naar de landelijke vaccinatiegraad, het aantal besmettingen en hoe het aanvullend testen verloopt.

Stap 4: september 2021

Naar het zich laat zien zal het kabinet rond 1 september besluiten om de laatste coronamaatregelen te beëindigen. Deze stap zal afhangen van de vaccinatiegraad en het aantal besmettingen op dat moment. Als het kabinet hiertoe besluit zal DJI in afstemming met het RIVM beoordelen of het verantwoord is de laatste maatregelen in de inrichtingen op te heffen waaronder het bezoek achter plexiglas, de inkomstenperiode en het aanvullende testen.

Start Wet Straffen en Beschermen

In de afgelopen 15 maanden is ervaring opgedaan met de effecten van maatregelen die in het kader van corona zijn getroffen. Zo is aannemelijk

gebleken dat maatregelen ten aanzien van bezoeksvormen leiden tot minder bezit van contrabande door gedetineerden. Op 1 juli start de Wet Straffen en Beschermen, waarin de persoonsgerichte aanpak van gedetineerden voorop staat. Per gedetineerde kan worden gewogen op welke wijze goed gedrag wordt beloond of ongewenst gedrag wordt gesanctioneerd. Het gedrag van gedetineerden telt mee bij vrijheden die ze krijgen of juist kwijtraken. Ik wil de ervaringen van de afgelopen maanden nadrukkelijker gaan koppelen aan het gedrag van gedetineerden. Zo kan een gedetineerde bij wie contrabande wordt aangetroffen als maatregel worden opgelegd dat voorlopig alleen bezoek achter glas plaatsvindt.

Tot slot

Met deze routekaart heb ik inzichtelijk gemaakt hoe DJI de volgende en hopelijk laatste fase naar beëindiging van de coronamaatregelen ingaat. Waakzaamheid blijft echter geboden: directeuren zullen de situatie in hun inrichting nauwgezet volgen en lokale maatregelen nemen indien nodig. Toch heb ik er vertrouwen in dat medewerkers en gedetineerden op korte termijn meer ruimte krijgen om veilig en gezond te werken aan een succesvolle re-integratie.

De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker